

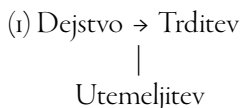
V svojih *Slovenskih predavanjih*, ki so izšla leta 1996, je Oswald Ducrot branil tezo, da ljudje svoje argumente gradijo na principih (topoi), ki so skalarni in imajo štiri temeljne oblike:

- +Q +P (Bolj ko smo lačni, več moramo jesti);
- Q –P (Manj ko smo lačni, manj moramo jesti);
- +Q –P (Bolj ko smo lačni, manj moramo jesti);
- Q +P (Manj ko smo lačni, več moramo jesti).

Da bi to lahko utemeljil, si je izmislil sledečo zgodbo:

»Predpostavimo, da je bil nekdo umorjen, recimo, tukaj ob pol petih in da so ga zabodli do smrti (to je zelo pomembna podrobnost za moj prikaz). Krivca iščejo in policija sumi nekega francoskega jezikoslovca, ki je trenutno v Ljubljani: ta jezikoslovec je imel razloge za to, da je zameril svoji žrtvi, ki je bila sploh zelo nastrojena proti teoriji argumentacije in še posebej proti skalarnosti; še več, rano bi prav lahko povzročilo bodalo, ki ga ima jezikoslovec običajno med svojo prtljago. V tem trenutku preiskave je do policije prišla nova informacija: da je bil francoski jezikoslovec ob pol petih, v času zločina, v svojem hotelu in očitno ni mogel tukaj nikogar zabosti. Razglašen je bil za nedolžnega na osnovi sledečega argumenta: 'On ne more biti, saj je bil ob pol petih v svojem hotelu.' Zdi se, da tak primer kaže na to, da principi, na katerih temeljijo argumenti, niso nujno skalarni. V tem primeru argument temelji na principu, po katerem *Kadar osebe ni na nekem kraju, tam ne more ničesar storiti*, in zdi se, da pri tem principu ni nič skalarnega /vsi poudarki I. Ž. Ž./.«⁴

To je prvi del Ducrotovega argumenta, ki mu običajno ne ugovarjajo. Verjetno zato, ker Ducrot na nek način preoblikuje ali restrukturira argumentativni model Stephena Toulmina,⁵ kjer prehod od argumenta (dejstva v Toulminovi terminologiji) do sklepa (trditve v Toulminovi terminologiji) temelji na toposu (utemeljitvi v Toulminovi terminologiji). Toulminov osnovni model (v treh korakih) je takšen:

Da bomo pravični do zgodovine retorike in argumentacije, moramo dodati, da je Toulmin v resnici le rekonstruiral Aristotelov in Kvintilijanov model teorije o entimemu, kjer ena od premis (običaj-

4 O. Ducrot, n. d., 158–160.

5 S. Toulmin, *The Uses of Argument*, Cambridge 1958/1995, 94–107.